

VILÁGOS SÁG

LÉVFOLYAM

AZ ERDÉLYI MAGYAR DOLGOZÓK LAPJA

32. SZÁM

Miért hallgatnak az Egyházak?

A nagy történelmi fordulatok mindenki számára egyaránt szükségessé teszik az önvizsgálatot. A változott viszonyok, a hirtelen feltáruló lehetőségek kérdőjeleket rajzolnak mind az egyének, mind a közösségek felé. Ezekre a kérdőjelekre valamilyen formában felelni kell. Felelni kell akkor is, ha a fordulat igazolta eddigi tevékenységünket s akkor is, ha tévedéseinket, hibáinkat mutatja meg. Az egyén enélkül az önvizsgálat nélkül nem tarthat igényt az új munkában való részvételre, a közösség a vezetésre és irányításra. Törvény ez. Az idő és a becsület törvénye.

Ennek a törvénynek engedelmessékednek ma mindazok, akik a német nyomás megszűntével s a Vörös Hadsereg bevonulásával előállott új helyzetben levonva eddigi magatartásuk konzekvenciáit, vagy régi helyes utaitak igyekeznek megerősíteni, vagy téves utaikról megtérve, új utat keresnek. Ezért nem csodálkozunk azon, hogy ma egyre több gyűlésről hallunk, egyre több nyilatkozatot olvasunk. Nem csodálkozunk azon sem, ha ugyanannyiszor hamis közösségek teloszlásáról hallanánk s ugyanannyi téveszme visszavonását olvasnánk. Az öntisztuláshoz mindkettőre egyaránt szükség van. A munkabaindulás elengedhetetlen feladata mindakettő. Csodálkozás helyett inkább lázasan figyeljük, lessük, várjuk, hogy végre mindenki megszólaljon, állásfoglalását valamilyen formában kifejezésre juttassa. Ezt elsősorban azoktól a nagy, átfogó közösségektől, intézményektől várjuk el — bár tudjuk, hogy erre senkinek kényszeríteni nem lehet és nem szabad — amelyeknek eddig is, a legtávolabbi múltban is, nagy formáló és alakító szerepük volt. Őket elsősorban kötelezi a történelmi fordulat, mert szavukra, állásfoglalásukra igen sokan figyelnek.

Ezért tesszük szövé az erdélyi magyar egyházak hallgatását és némaságát. Elvártuk volna azt, hogy elsősorban ők szólaljanak meg és ők figyelmeztessenek. Minden bánat, minden könny, minden panasz és minden öröm ezer esztendő óta előttük fakadt fel. Minden seb elsősorban tőlük várt gyógyírt, minden jószág simogatást. Hozzánőttek a néphez és a néphozzájuk. Szavukkal erkölcsi halottakat támasztottak fel és indítottak új útra, új küzdelemre. És szavukkal pusztító tüzeket, fékevesztett indulatokat tudtak megfékezni.

Nos, éppen ezért csodálkozunk azon, hogy az immár több mint egyhónapos új helyzetben még mindig nem hallatták szavukat. Csodálkozunk rajta, mert ha valaha a történelem folyamán sarokrekedt a rájuk bízott nyáj, akkor ma végzetesen így történt. Ha volt valaha pusztító tűz, féke esztett indulat, amit meg kellett fékezni, ha szűk ég volt valaha tisztító és fel-emelő szavukra, úgy ma ezerszeresen szükség van erre. Miért nem szólalnak hát meg az Egyházak? Szerint Erdélyben százezrek várják hívó, buzdító szavukat, kezüknek mozdítását.

Tudjuk, hogy könnyen felelnek erre a kérdésre: az Egyház nem politizál. Elsősorban Isten országának munkásának tartja magát. Mint ilyen, nem annyira a földi dolgokkal foglalkozik, mint inkább hivatást készít elő a túlvilági életre. Tudjuk, hogy az egyházaknak elsősorban valóban ez a

SZOVJET CSAPATOK ÁTKELTEK A CSEPEL-SZIGETRE

A Szálasi-kormány Sopronba menekült

MOSZKVA, november 24. (Rádió) A szovjet inforációs irodahadi jelentéséből: November 23-án a szovjet csapatok megtörték a. Ozel szigetének déli részén visszamaradt német csapatok ellenállását és újabb négy községet foglaltak el. A Vörös Zászló renddel kitüntetett szovjet balti flotta november 20-án elsüllyesztett egy német torpedónaszádöt. A Vörös Hadsereg balti légiflottája a Keleti-tengeren viz alá küldött egy 4000 tonnás német szállítóhajót.

Csehszlovákiában, Csaptól északra és északnyugatra a szovjet csapatok ismét támadásba lendültek és több mint 30 helységet foglaltak el, köztük Szobránc, Vaján, Páloc, Nagykapus és Csicsér községeket, valamint Butka és Csicsér vasútállomását. A főbbizben gazdátcsereelt Csap vasúti csomópontot ismét birtokbavették a szovjet csapatok és ezen a szakaszon 3000 német és magyar foglyot ejtettek.

Magyarországon Malinovszky tábornok csapatai elfoglalták Tokajt és Tarcalt. November 21-én és 22-én 2550 német és magyar foglyot ejtettek. Ezzel a Magyarországon november 8-a és 22-e közt foglyulejtettek száma 14.470 főre emelkedett.

A többi arcvonalszakaszokon csak leiderítő vállalkozás és egyes helyeken helyi jelentőségű harc folyt.

November 22-én 10 német harcocsót tettek harcfejtelené. A szovjet légierő, illetve a légvédelmi tüzérség 18 német repülőgépet lőtt le.

LONDON, november 24. (Rádió) Szovjet részről még nem erősítették meg, de a német rádió már jelezte, hogy szovjet csapatoknak sikerült lábukat megrötniök a Csepel-szigeten és ezzel Magyarország legnagyobb ipartelepeinek közvetlen közelében állanak.

A magyar rádió felhívásban fordul a magyar nőkhöz és ebben kintartásra buzdítja őket az erődítési munkálatok végrehajtásánál. Ebből megállapítható, hogy Szálasi bandája az összes nőket is igénybeveszi, hogy uralmát néhány nappal meghosszabbítsa.

A Szálasi-kormány egyébként Sopronba tette át székhelyét és Budapestet sorsára hagyta. A helyzet azonban számára minden mesterkedése ellenére is reménytelen. Pálffy Fidél nyilatkozik: „A pártjának és Imrédy „Keleti-Bajtársai Szövetségének” egyesülése is csak a halálra utaló vergődését jelenti.

A STRASSBOURGI DÓM ELŐTT FOLYIK A HARC

LONDON, november 24. (Reuter.) A nyugati hadszíntéren gyors ütemben halad a szövetségesek diadalmas offenzívája. Az 1. francia hadsereg 2. pancélos hadosztálya 24 óra alatt csekély ellenállással szemben 30 kilométert nyomult előre és csütörtökön reggel bevonult Strassbourgha. Heves utcai harcok folynak a székesegyház körül. A város egész nyugati része a szövetségesek kezén van.

A Gestapo teherautókat a tisztekkel és az okmányokkal együtt a szövetségesek birtokába kerültek. Az egyik titkos parancs elrendeli, hogy kisebb csoportokra oszoljanak szét és meneküljenek Németországba, amilyen gyorsan csak tudnak. A Strassbourgot védő egyik német ezredből egy tiszt és két katona maradt meg. Megadták magukat. A legutóbbi nap harcaiban 3000 német jutott fogságba, ezek között két tábornok. Patton tábornok, a 3. amerikai hadsereg parancsnoka kijelentette, hogy a német védelem a Vogézekben derékbatört. A déli szárnyon az 1. francia hadsereg északi irányban halad Strassbourg felé és Colmarból északra jár, ahol heves utcai harcok folynak. Ebben a térségben 50 ezer németet vertek vissza a Rajna felé, ahol bekerítésük folyamatban van. A rémek csónakokkal pótolják a hidakat és Badenbe igyekeznek menekülni.

Saarburg térségében a 3. és a 7. amerikai hadsereg egyesült. Merzigből északnyugatra visszaverték a német ellentámadásokat és benyomultak Oberlautern városába.

Az amerikai 9. hadsereg átkelését erőszakolt ki a Róhr-folyón és a kölni síkság szélén áll. A jobb szárnyon, ahol csatlakozik az 1. hadsereg, a németek heves ellentámadásba kezdtek, de hiába. Patton, a jelentős iparváros a szövetségesek kezébe került. Weissbeilert körülfogták.

A brit 2. hadsereg Geilenkirchentől keletre visszaverte a németek majdnem szünetnélküli ellentámadásait. Hollandiában a hadsereg balszárnya

újabb jelentős tért nyert és 3 kilométerre áll Venlótól.

A német polgári lakosság nemcsak a Rajna vidékéről menekül, hanem az ország belsőbb vidékéről is. A körzetvezetők figyelmeztetnek arra, hogy az ország sohasem volt nagyobb veszélyben mint most és felszólítják a német felkelőket, hogy életük árán is fedezzék a Hannover-Braunschweig körzetet. A gyermekeket sáncmunkálatokra vezényelték ki. A

svájci-francia-német határ északi találkozási pontján a németek kiürítették Beidel városát. A lakosságot erőszakkal elhurcolták. A Gestapo tisztjei fináncoknak öltöztek és menekülnek. Többen közülük öngyilkosságot követtek el.

A légiháborúban az offenzíva első két hetében a szövetséges légitámadások 430 helyen vágtak el a német vasútvonalakat.

fela... Nem is várunk tőlük politikai... De azt is tudjuk, hogy tisztán vallási szempontból sem közömbös, hogy az egyén milyen anyagi és egészségi viszonyok között él, milyenek családi és társadalmi viszonyai, mennyit gyümölcsozik neki munkája, mennyiben tetel meg a családalapítás isteni parancsának, milyen polgára hazájának, milyen termet, védelmet, jövőt jelent népeinek és az emberiségnek. Mert minden igaz vallás nemcsak templomi vallás és nemcsak az egyéni élet szűk határai között lelölő élet vallása, hanem egyetemes társadalmi megnyi-

latkozás is. Az élet minden viszonyában, az ember egyéni, családi, társadalmi, kulturális, gazdasági dolgáiban, honpolgári és népi voltának minden tényében, mintakarattormadó, tettekrehívó és felelős éget elvállaltató eleven erő hat. Éppen ezért az egyház igazi feladata nem az, hogy elvonjon a földi élettel és a közösségi feladatoktól.

Ellenkezőleg: rá kell neveljen, rá kell serkentessen ezeknek a feladatoknak elvégzésére. Erre a ránevelésre, erre a ráserkentésre van ma különösen szükség. Aháború kirelhetetlen viharában megdöbönt lelkek ezzel es százezre-

tétován állanak. Ki szóljon a bizonytalankodókhoz, a helyüket meg nem találókhoz elsősorban? Ki mozdítsa őket munkára, öntisztulásra, ha nem a szeles tömegek bizalmat évszázadok óta kiérdemelt Egyházak?

Ezért várjuk, ezért lessük az Egyházak megnyilatkozásait. És hisszük, hinni akarunk, hogy az eddigi keslekedés nem a feladat fel nem ismeréséből vagy felismeréséből keletkezett. Talán csak torma nehézségek állottak tenn. Ezeket leküzdve reméljük, hogy a legrövidebb időn belül szólunk azokhoz, akik szavukra várunk.
Székely Gyula

HIREK

Vasárnap délután 3 órai kezdettel Józsa Béla-omlék-ünnepély a Diákházban. Jegyek kaphatók a szakszervezetek útján és a Népvédelmi Egyesületnél.

Szolgáltatás győgszertárak november 1-től december 1-ig: „Szentháromság” győgszertár Unió-utca 2. „Keresztelő Szent János” győgszertár Deák Ferenc-utca 9. „Minerva” győgszertár Dózsa György utca 35. „Farmacia Valahilor” Helai-utca 3.

TOVÁBBRA IS ÉRVÉNYBEN MARAD A SZÁMOLÓLAPILLETÉK. A pénzügy-gazdaság tudomására hozza mindazoknak, akik a fennálló törvényes rendelkezések értelmében számlalapilletek fizetésére vannak kötelezve, hogy 1944 december 1-től kezdődően törvényes kövekeztények terhe mellett kötelesek a számlalapilleteket minden egyes eladásnál kiállítani és a vevőnek átadni. Számlalapilleteket a pénzügy-gazdaság földszint 1-es számú szobájában, készpénz ellenében kell a hivatalos órák alatt beszerezni úgyhogy 1944. december 1-én az illetékek beszédése akadályba ne ütközzék.

Dr. Csürös Istvánné, sz. Szabó Piroska zongoratanítását megkezdte, Atila-ut 19. szám.

A „Dumaposta” értesíti tagjait, hogy régi asztalát a New-York kávéházban ismét visszafoglalta. Mindennapos találkozások délután 2 és 5 óra között.

Adományok. Venczel László kolozsvári tanár 50 pengős adományát ezúton nyugtázza az Apácai Cseri János Népakadémia. Az adakozó kívánsága szerint ezt az összeget a „Józsa Béla vándorkönyvtár” alapjává írjuk. Ugyanerre az alapra írjuk a Kolozsvári Képzőművészek Társaságának 70 pengős adományát is.

A TANÁROK ÉS TANÍTÓK TISZTOGATÓ BIZOTTSÁGÁNAK KÖZLEMÉNYE. A kolozsvári tankerületi főigazgatóság mellett működő észak-erdélyi tanárok és tanítók tisztogató bizottsága a politikai szervezetek képviselőinek, a szakköznevelőknek és a hatóságoknak közreműködésével megkezdte munkáját. A bizottság munkájának eredményes voltát megkönyvitő feljegyzett adatok írásban és aláírással elárva naponként 10-12-ig nyújtandók be a tisztogató bizottság irodájába. (Tankügyi főigazgatóság, Budai Nagy Antal-u. 38.) A tanárok és tanítók kötelesek kitölteni a fenti irodában átvehető kérdőíveket.

Orvosi hír. Dr. Varga Emilia fogszakorvos rendeléseit újra megkezdte Unió-utca 8. szám alatt 3-5 óra között.

Kós Károly és Balogh Edgár ma, szombaton délután 3 órakor tartják meg „Az erdélyi népek együttélése” című közös előadásukat az Apácai Cseri János Népakadémia rendezésében. Az előadás színhelye a Magyar Népi Szövetség székháza (Farkas-utca 7). Érdeklődőket szívesen látnak.

A Világosság lapárusítói a vasutépítőkért. A Népvédelmi Egyesületől kezdeményezett segítőakció egyre szélesedik. Magánosok és egyesületek sietnek a vasutépítők segítségére. A Világosság kiadóhivatali tisztviselői és a lap árusai 42/60 pengőt ajánlottak föl a vasutépítők javára. Belovai István bőripari munkás szintén szerkesztőségünk útján küld 100 pengőt a Népvédelmi Egyesület segítőakciójának gyarapítására.

Népszámlálás. A polgármesteri hivatal elrendeli, hogy azok, akik bármilyen okból kióyolag a jelenlegi népszámlálásból kimaradtak, folyó hó 27-én reggel 8 és 12 óra között jelentkezzenek a Majális-u. 24. szám alatt. Akik ebben az időpontban sem jelentkeznek, súlyos büntetésben részesülnek.

FELSZOLGÁLTOM

mindazon személyeket (egyedülállókat, párban élőket, akik Széchezy-utca 5-10 sz. mu. akadémia f. év május 5-6-án címen bármit is elvettek vagy faturai küldtek, vagy tudtak ezek elvételéről, hogy haladéktalanul juttassák vissza, mert ellem. ke. ő esetében a főségi segédlettel fogom felkutatni azokat és a törvényes eljárás megindítom ellenük.

R. Ados Munkó

A MADOSz harcos demokratái megalakították a Magyar Népi Szövetséget

Együttműködés a román és zsidó népi alakulatokkal a demokratikus közigazgatásért

KOLOZSVÁR, november 24. Az észak-erdélyi magyarság szempontjából rendkívül nagy jelentőségű határozatot hozott csütörtökön délután a MADOSz kolozsvári és vidéki újjászervező bizottsága. A Magyar Dolgozók Szövetsége e határozat értelmében Magyar Népi Szövetséggé alakul át s mint átfogó magyarnemzetiségi szervezet, az ittlő magyar nép kezébe juttatja a magyar gazdasági, társadalmi, kulturális és politikai élet irányítását.

A MADOSz, mint ismeretes, az erdélyi magyar demokraták régi harcos élszervezete volt s már a bécsi dő tés előtt, a kisebbségi világban is küzdött az erdélyi magyar nép érdekeiért. Erdély szétszakítása után e szervezet harcosai Délerdélyben az Antonescu-rendszer, Észak-erdélyben a Horthy-rendszer ellen folytatták küzdelmüket s amint Erdély a fasiszták alól felszabadult, Délerdélyben éppen úgy, mint Észak-erdélyben a MADOSz újra odaállt a magyar demokrata törekvések élére. Az új helyzetben — a demokratikus erők

szabad kibontakozása közepette — új feladatként hárult az élharcos demokratákra az egész magyar közélet népi érdekű megszervezése. Ennek az új feladatnak megfelelően szélesült ki egy brassói nagygyűlésen a régi romániai Magyar Dolgozók Szövetsége átfogó nemzetiségi szervezetté: Magyar Népi Szövetséggé. A csütörtökön lezajlott kolozsvári MADOSz-értekezlet Észak-erdély új viszonylatai között valószínűsítette meg a brassói példát.

Az értekezletet dr. Sárly István, a MADOSz titkára nyitotta meg. Utána Balogh Edgár köziró előadásban ismertette azokat az új tennivalókat, amelyek elé az erdélyi népsors szerencsés alakulása a MADOSz demokrata harcosait állította. A felszabadulást követő első időben a régi demokraták élcsapatnak arra kellett törekednie, hogy a teljesen politikai képviselő nélkül maradt magyar nép érdekeinek szószólója legyen és széles magyar tömegekben keltsen bizalmat a munkásegységfront és a demokrata erők szövetkezése alapja

meginduló gazdasági és társadalmi újraépítés számára. A MADOSz adott lehetőségei között érvényesítette is Kolozsvárt és Kolozs megyében ezt a politikai programot, szembeszállva a népeket egymásra uszító fasizmus minden maradványával. Ma azonban — mondotta az előadó — tovább kell jutnunk ezeken az alapvető feladatokon. Különösen itt, a Vörös Hadsereg közigazgatása alá került Észak-erdélyben, nyílik végre szabad alkalom arra, hogy a magyar nép a román néppel egyetemben saját kezébe vegye városos és falusi közigazgatást. A demokrácia tehát politikai programból élő valóságra válik. A gazdasági és társadalmi kibontakozásnak ebben a szakaszában a MADOSz harcosai elérkezettnek látják az időt arra, hogy a dolgozó-élcsapatból az itt lakó egyetemes magyarságot befogadó népi szövetséggé alakuljon át. Míg a MADOSz a demokratákat mozgósította a harcra a magyar népet, ma már a magyar népek kell és lehet itt megmozdulnia az igazi demokráciáért.

Az értekezlet Kós Károly, Fodor Pataky Ádám, Mezei Lajos, Tar Károly, Hatházi Samu, Székely Gyula és mások lelkes és buzdító hozzájárulásai után ünnepélyesen kimondta, hogy az eddigi Magyar Dolgozók Szövetsége harcos demokrata hagyományainak szellemében megalakítja a Magyar Népi Szövetséget s erről az elhatározásról értesíti a Szövetség brassói központját.

A MADOSz átalakulása Magyar Népi Szövetséggé az erdélyi magyar tömegek demokratikus fejlődésének új távlatát nyitja meg. Az értekezlet elhatározta, hogy megbeszélésre hívja össze az erdélyi magyarság minden nemzeti jellegű szervezetét és lehető és teszi a jövőben, hogy mindezeket a kereteket a feltörekvő magyar nép maradék nélkül magáévá tehesse. A Magyar Népi Szövetség harcos egységben minden demokratikus közéleti irányzattal felajánlja a jogegyenlőségen alapuló együttműködést a román s zsidó népi közösségeknek, hogy az erdélyi lakosság teljes egyetértésben valósíthassa meg városaink és falvaink népi önkormányzatát.

Végezetül az értekezlet helyi, megyei, vidéki és közigazgatási bizottságokat jelölt ki a Magyar Népi Szövetség magyaranyu megalakulásának elősegítésére.

Üzenet egy magyar vezérkari tisztnek

Kedves Pálffy Gyula barátom!
Végtelen örömmel hallottam ma a rádióban, hogy mint az I. páncélos hadosztály vezérkari tisztje észleztérel és átmentél a szovjet csapatokhoz. Kijelentéted, hogy a magyar hadsereg vezetőit tovább hajszolják esztelenül a Vörös Hadsereg ellen a magyar népet, habár tudják, hogy a háború sorsa már régen eldőlt.

Emlékszel, hogy a hadiakadémián mennyit tételődünk, sokszor átvirrasztolt éjszakákon, hogy hogyan kellene gátat vetni az esztelen és bűnös imperializmusnak. Emlékszel, hogy négyen hogyan igyekeztünk a többiekkel meggyőzni arról, hogy csak egy ellenség van: a fasizmus. A te szegedi homokról fakadt magyarságod mindig tiltakozott a germán szétbontási törekvések ellen. Te mindig békíteni akartál.

Emlékszel, hogy mennyire fájt az, hogy azokat a vezérkari tiszteket, akiknek a magyar, román és egyéb népet kellett majdani vezetni, Berger-Beregnyik, Laucsek-Lászlók képezték ki. Emlékszel, hogy március 19-én a teleremben Kovács altábornagy milyen meglepéssel adta tudtal, hogy kedvelt nénejei miként szállták meg az országot. Mi akkor négyen azt reméltük, hogy akadni fog egy magyar vezető, aki kiadja a parancsot az ellenállásra. De ilyen nem akadt és mi csak négyen voltunk harminc ellenldegen szigetként éltünk az ellenséges tömegben és vártunk, vártunk.

Most már ott vagyunk, ahová tartoznunk kell. Ez a háború nagyon tragikus, de hasznos szűrt jelent. Lassan egyúvé kerülnek azok, akik végre építeni akarnak, hogy egy jobb világ szülessék, de előbb még el fogjuk végezni nagy számadásunkat is, hogy soha többé ne üsse fel fejét a sovéniszia reakció, amelynek nem számít a népek tengernyi szenvedése, csak a német vaskereszt, az ellopott zsidóvagyon és a gyermeket napoleonkodás.

Most már lassacskán együtt leszünk és mindenért megfizetünk.
Kolozsvár, 1944 november 24-én.

Ölel régi bajtársad:
Homonnay Hugó

Felkérjük az összes vizsgázott fogászokat és önálló fogtechnikusokat, (laboratóriumosokat), hogy vasárnap folyó hó 26-án reggel 9 órára okvetlenül pontosan jelenjenek meg teljes létszámban a fogász kamara megalakulására, Bolyai-utca 1. szám alatt a városi tisztviselői hivatalban.

A székely fiataliságot kéri, hogy székely ruhában vasárnap 10 órakor jelenjenek meg a Székely Alkalmazottak Egyesületében, Kötő utca 10. szám alatt.

Az építőmunkások kéményseprő szanoszálva vasárnap 9 órakor alakuló-ülést tart az Építőmunkás Otthonban. (Kossuth Lajos utca 32).

Megalakul a Magyar Népi Szövetség ifjusági alosztálya. Vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Magyar Népi Szövetség (volt MADOSz) Farkas-utcai székházában megalakul a szövetség ifjusági alosztálya. A gyűlésen szívesen látják a dolgozó és tanuló ifjuságot. A kolozsvári magyar ifjuság ezen a gyűlésen alakítja meg kulturális, zenei és sportéletének új kereteit.

Fodrásmunkások és tanoncok! November 26-án, vasárnap délelőtt 9 órakor a szakszervezet új helyiségében, Mástrom-u. 1. I. em. (Óvár nagygyűlést tartunk. Uszanakkor kiosztják a tagsági könyveket.

Az autótulajdonosok gyűlése. Az autótulajdonosok és gépkocsivezetők főispáni felhívásra megalakult bizottsága a város és a megye közel-látásának sürgős biztosítása érdekében ezennel felhívja az összes kolozsvári autótulajdonosokat, hogy felelősségrevonás terhe mellett jelenjenek meg vasárnap, november 26-án délelőtt 9 órára a Magyar-utca 81-es épület üléstermében. A bizottság.

Teherautótulajdonosok figyelmébe. A volt Mateosz irodahelyiségében vasárnap, f. hó 26-án d. e. 9 órakor értekezlet lesz. Feltétlen megjelenést kér a Vezetőség. Budai Nagy Antal-utca 44. sz.

Uj városi illetékek. Mint ismeretes a kolozsvári városi tanács egyik legutóbbi ülésén városi illetékek bevezetésének szükségességét mondotta ki. Az erre a célra kiküldött bizottság az alábbi új illetékeket állapította meg és vezette be: 1. Lakásigénylő lap iktatási díja 3 pengő. 2. Lakás-utalványok illetéke: 1 szobás és mellékhelyiségből álló lakás után 5, 2 szobás mellékhelyiségekből álló lakás után 10, 3 szobás után 20, 3 szobásnál nagyobb lakás után 50 pengő. Üzlethelyiség kiutalásának illetéke 50 pengő. Utazási igazolvány és költözködési igazolvány után 5 pengőt és végül házassági kihirdetés után mindenki 30 pengőt köteles fizetni.

Az Erdélyi Vasúti és Köznyugdíjasok Temetkezési Egyesületének, valamint a CFR nyugdíjasok Szakszervezetének tisztikarát, választmányi és felügyelőbizottsági tagjait hétfőn 3 órára a Horea-ut 5 alatt tartandó gyűlésre meghívja a Vezetőség.

Lakatos és rakonszalmák szakosztálya november 26-án, vasárnap a már meghirdetett közgyűléssel kapcsolatosan tagjai részére igazolványokat ad ki. Minden tag megjelenését kérjük, mert később nem lesz módunkban azokat kiszolgáltatni. A vezetőség. 830

Képzőművészek Társasága szombat délután 3 órára összehívja a Múcsarnokba az összes képzőművészt nemzeti és felekezeti különbség nélkül.

Felhívás! Az összes cukorkagyári munkások és munkásnők jelenjenek meg szombat délután 4 órára az „Élelmészeti szakszervezetek” helyiségében, Szentegyház-utca 4. sz. I. em. A vezetőség.

ÜVEGEZÉST

képeretkészítést, blondelráma készíttést jutányos áron vállalok
Özv. Sajgó Istvánné
Dózsa György-u. (v. Wesselényi) 16. szám, udvarban.

Megindul a vasúti forgalom Kolozsvár és Nagyvárad között

KOLOZSVÁR, 1944 november 24. Kódos téli reggel. Az utcán munkásbaisiető emberek. A vasutasok szakszervezetében Timofi György már egy csoport embertől körülvéve tárgyal és intézkedik.

— A vasutépítésről szeretnénk tájékozódni — adjuk elé jövetelünk célját.

— Éppen jókor jött — feleli készségesen — hét órakor indul a munkásszerelvény Sztánára.

Az állomás teljesen rombadöntött épülete körül nyüzsgő élet van. Munkások százai dolgoznak a pályateszten. Ötfokos hidegben, meztelen kézzel.

Romok közül az építésre

Az első sínparon egy kis mozdony pöfékel, mögötte két teherkocsi. Síneket, szerszámokat és vaslemezeket raknak a vagonba. Odébb csákányos munkások a sínparók közeit töltik fel kővel, máshol a rombadöntött épületeket építi újjá egy munkáscsoport.

— Ez a tartály kérem a műhelyek vizellátását szolgálta, az a furcsán égnemeredő, felfordított várszerű betonépítmény szénfelvonó volt — magyarázza kísérőm.

— Ez bizony örögi munka volt. Néhány mozdonyt már nem volt idejük kivontatni. Ezeknek a gépházat robbantották fel. Egyetlen kis régi rendezőgépet sikerült a munkásoknak úgy el rejtetni, hogy nem találták meg a németek.

A vonat indulásra kész. Már csak a vasut mérnökét várjuk. A munkásokkal beszélgetünk.

— Hogyan és mikor kezdtek meg a munkát? — kérjük az egyik munkást.

— Rögtön a Vörös Hadsereg bejövetele után megalakult a vasutas szakszervezet és azonnal megkezdte a munkát. Rövidesen megérkezett a CFR vasutépítő szekciójának vezetősége, aki az ittmaradt néhány mérnök bekapcsolásával, valamint az orosz hidépítő osztaggal kezébe vette a munka irányítását.

— Meddig van már készen a vonat? — hangzik a második kérdés.

— Kolozsvártól Sztánáig már áll a fővonal. Várad felől is elérték már Sztánát. A felrobbantott alaguton át kell most már az összeköttetést helyreállítani.

— Ott a robbantástól a hegy teljesen kinyílt — szól közbe egy másik munkás. — A németek két vagon löszert toltak be egy mozdonyra, aztán levegőbe röptették az egészet, vonalostól együtt. Most az új sínpart ideiglenesen ennek a szerelvénynak a roncsai fölé építjük.

Beszélgés közben csak teik az idő s a vonat csak nem akar megindulni. A fagy nem enged, a munkások fáznak, topognak, a mérnök nem jön. Végül is nélküle indulunk el.

A kis masina vígan pöfékelve érkezik Bács állomásra. Az állomásnak csak a nyoma látszik. A sínek, váltók itt is mindenütt fel vannak robbantva. Lerakodás után tovább megyünk. Utközben ligyeimeztetnek, hogy nezzem a sint. Feltűnik, hogy a sínek nagyon rövidék. Ot—nyolc méterenként vannak összekapcsolva, a németek minden egyes sint felrobbantottak a közepén. Most minden sinből ki kell vágni a felrobbantott részt, összerakni és összekötni — adják meg a magyarázatot. Méréskor leszállunk a vonatról és gyalog indulunk visszafelé.

Az állomásokon a kitérőket és mellékvágányokat állítják helyre. Működik az autogén vasvágó, cseng a szegecselő kalapács ütéseitől a sín

Kisérőm néhány szót vált a munkásokkal.

Fizetést és kenyeret!

— Mikor kapunk már fizetést? — hangzik a kérdés mindenütt. — Tessek nézni, vackort eszünk — mutatja egyikük.

A szakszervezeti vezető megerősíti, hogy a vasúti munkásság már második hónapja fizetés nélkül dolgozik. Mindössze a kolozsvári munkások kapnak családonként napi husz deka kenyeret.

A városi lakosság minden szervezete biztosítja maga számára valami

módon a fizetést és az élelmet, arról pedig fogalma sincsen, hogy a munkások ezrei a legmegfeszítettebb munkát végzik vackoron, fizetés nélkül.

Aki látta a pusztulást és azt az óriási munkát, amit a vasúti munkásság végez, megérti, hogy saját érdekében mindenkinek részt kell vennie ebben a munkában, ha másként nem, legalább pénz és élelmiszer- adománnyal. Csak így lehet remélni, hogy a vasúti forgalom, az új élet vérkeringése, hamarosan megindul.

Jablánczy László

Józsa Béla harca a békéért és szabadságért

Egy munkásvértanu ölete és halála

Első közlemény

A népek békére és szabadságra törekvő mozgalma az eszme legbátrabb hirdetőjek mártírhalálán át vezet a beteljesülés felé. Végzettség ez, de nem vigasztalás nélkül való. Egy-egy vértanu tragédiája harcba szólítja a tömegeket s a harc emberibb jövődőt vetít a népek találkozására kereső szemek elé.

Tántorihatalatlan hűség és elfojthatatlan akarás a közös dolgok rendezésében: az ebből fakadó áldozatvállalás valóban nem is volt kevés Józsa Béla munkájában, akinek házsongárdi sirja köré most szabadon emelhet emléket a kegyelet.

Székely pásztorgyerek a havason

Az udvarhelymegyei Hodgya községben 8-8 december 4-iken a Józsa-családban több lett a gyermek s több lett a gond. A regátot járt idősb Józsa, a székely ezermester, erre az újabb szaporulatra a szokottnál valamivel többet is áldomásozott ezen a napon. A mámor vigasztal.

A nyolcgyermekes Józsa gondjait azonban egyre inkább enyhítette az új fiu nyiladozó értelme. Az elemista Józsa Béla nyáridőben pásztorkodik. A hegyek között, talán tudat alatt még, de kibontakozott lelkéből a kép: csucstól-csucsig a legtisztább, legrövidebb s legrövidebb az út. Csak fel kell emelkedni, magával

A kolozsvári Munkás Segély élén

Katonáskodik a román hadseregben s megismerkedik a román népi elemekkel is. Utána Nagy Istvánnal a Regátban munkálkodnak, Bukarestben, Galacban, ahol keresték és megbecsülték a magyar dolgozók kezét. Itt, a regáti román munkások közt érlelődik meg a fiatal Józsa Béla fellogásában a román—magyar egymásrautaltság nemes gondolata.

1928-ban Kolozsvárt Aradi Viktor kezdeményezésére megalakult a Munkás Segély szervezete. Sorában az elsők között van a Regátból hazatért Józsa Béla is, mint alapító és vezetője. Nemcsak a munkásság, hanem az egész társadalom szociális segélynyújtását igyekezett megszervezni a munkanélküli tömegek, a sztrájkoló munkások, a gondozás nélkül maradt munkás- és parasztyermekiek támogatására, nepkovy-hak, napközi otthonok, ingyenes orvosok, rendelő, népkönyvtárak létesítésére. Közvetlen négy évig látta a szervezettel s az országos mozgalommal a fejlődését. O maga saját fényképfelvételeiből rendezet képek állomásokat személt a leánygólódott munkások, a munkásszervezet az egészségien munkások, a s mindezt kulturális előadásokban is szembe állítja az intézményes segélynyújtás önmagában elzárkózó és immár a végzetlen sziszta reakció felé elhajló államrendszerrel. A munkásrajtába is tevé-

emelvén szegény öveit is, akiket lenéznek idelent a harácsolók s a torzalkodók.

Városba került a kevés beszédű, sokat álmodozó fiu. Ismerkedett az emberekkel és az anyaggal. Az udvarhelyi ipari szakiskolában szobrászatot tanult, de alig végzett, máris kitört a világháború. A pelyhesállu legényke hadivizsgázik és indul az albániai Mostár felé. Gyermekkatona. Egy világegés közepette ismerkedett meg más népekkel, szabadságszerető népekkel, amelyek előtt ismeretlen a német vezényszó.

1918. A forradalom magával ragadja. Meglátja benne az akarást az emelkedést. De meglátja a reakciót is, amely buktat s nincs megfelelő egységes erő az újabb elnyomás elleni szülőzására. Hátat fordít Horthyék Magyarországnak s visszatér ősei földjére, Erdély hegyei közé.

Székelyföldről menekült szüleit Kolozsváron találja. O is itt marad. Alkalmi munkás. Egy ideig Füredi szobrásznál dolgozott, Átment immár az első szerelmi csalódáson is, rádöbben, hogy emelkedés nélkül csak vágyalom, elérhetetlen kincs a munkás szentháromsága: otthon, család, kenyér.

1921. Alapos szociális lelki fürdő után, tisztult világszemlélettel kapcsolódik be a szakszervezeti mozgalomba, mint asztalosipari munkás. Gazdasági harc, kulturális munka. Erős szárnyakkal csapkod a lelke, hogy fel-emelkedjek a népével.

nyen bekapcsolódik. Megindítja a Munkás Segély lapját, a „Szolidaritás”-t. Minden egyes számában éles ítéletképesseggel mutat rá a fasizmus egyre fokozódó veszedelmére. 1932-ben már az ekerülhetetlen új világháborúról beszél s a munkanélküliek hatalmas szaporodó tömegére, a gazdasági termelés hanyatlására, ennek a hádiiparra való átállítására, politikai kalandorok ermánykodásaira és megatáskodott nacionalisták szörnyű tévedésire mutat rá, mint az új világvészedelem rossz csiráira.

„Agyukat, gépfegyvereket és mérgező gázokat gyártanak — írja — s új háborúval a világ 10 millió munkanélkülijét és a Szovietunió 160 millió dolgozóját akarják a föld színéről eltüntetni, mert utjában állnak annak, hogy a letűnt világ urai — a bankárok, fegyver- és municiógyárosok — meg sokáig mi líos hasznokat vártanak zsebre az éhesen tengődő munkások bőrében.”

1933-ban behitották az ember és elemi csapástól sújtott dolgozók védelmi szervezeteit, a Munkás Segélyt, amely napjainkban a Népvédelmi Egyesület formájában kell elc.

A harcot a reakció ellen tovább kellett vinni a demokratikus román erőkkel való összefogás jegyében. A Marosvásárhelyen megjelent „Új Szó” állt ezeknek a törekvéseknek a szolgálatában. Támogatja Groza

Péter Ekés Front mozgalma s támogatja a többi demokratikus tényezőket is, a Népfrent kormányát követelvéen.

„A román paraszt ne féljen a baloldali győzelmétől, hanem segítse azt” — írta Józsa Béla. „Az 1789-es és az 1848-as forradalom friss levegője csap felénk. Ezen Franciaország és Spanyolország! Mi is meg kell, hogy vivjük a harcot a fasizmus ellen. Világveszélyt hárítunk el, ha itt bent rendet teremünk az itt élő népek együttműködésével.”

Részt vesz a Vásárhelyi Találkozó előkészítésében. 1937 októberében közös hitvallásban csucsosodik ki az erdélyi magyar ifjuság akarata és törekvése s Józsa Béla egyik cselekvő tagja a marosvásárhelyi tanácskozás szövegező bizottságának. A szövegezők a román—magyar együttélés testvéri parancsát vetítik ki az egész Dunavölgyére.

„A romániai magyarság s annak itt összegyűlt ifjusága — jelentik ki ünnepelesen — a román néppel való testvéri együttélés és megbékélés szükségét vallja és ennek megteremtésére őszinte készségét és tiszta szándékát hangsúlyozza. Teszi ezt annál is inkább, mert meggyőződése szerint a román és a magyar népre a Dunamendecében magasabbrendű közös hivatás vár. Egy szabadságát szerető nép nyíltságával fordul a nemzeti ámaiban beteljesült és Gyulafehérvárt magas szellemiségéhez felemelkedni tudott román néphez és óhajtja, hogy az élet- és emberi jogaiban veszélyeztetett magyarság számára találja meg a módot, amely a lelki kibéküléshez, egymás becsületes megértéséhez vezet s a történelmi egymásrautaltságban élő két nép számára a szabad testvéri együttélés lehetőségeit megteremti.”

Történelmi tény immár, hogy a lelkeknek ezt a forradalmát a Józsa Bélák és a mögöttük álló magyar demokratikus erők százszázalékosan magukévá tették, míg a találkozó résztvevői közül sokan más irányba kanyarodtak a magyarpárti urak sugalmazására. Józsa Bélák állhatatosságát, elvhűségét a jelenkori történelem nagy átalakulásai bizonyítják, amikor külső sugalmazások, belső gátlások nélkül most talán megvalósulhat ama vásárhelyi két pontban foglalt óriási horderejű feladat.

László Béla

ISKOLÁINK

AZ ÖSSZES KOLozsvári KÖZÉPISKOLÁK tanulói (kivéve az állami leánygimnáziumi tanulókat, akik tetszés szerint választhatnak a Református Gimnázium és Marjánum között) szombaton 9 órakor jelentkezzenek iskoláikban, ahol utasítást kapnak a hétfőn kezdődő rendszeres tanításokra.

Az Unitárius Gimnázium növendékei jelenjenek meg f. hó 25-én, szombaton d. e. 9 órakor az intézet dísztermében. A tanítás f. hó 27-én, hétfőn reggel 9 órakor kezdődik. Igazgatósg.

Felhívás a lelkészekhez, tanszemélyzethez és a főiskolai hallgatókhoz. A polgármesteri hivatal felkéri a városban tartózkodó lelkészeket, tanítókat, tanárokat és főiskolai hallgatókat, hogy a népszámlálási anyag második részének feldolgozására folyó hó 27-én, hétfőn reggel 9 órakor jelenjenek meg a Majális u. 24. sz. alatt.

NYILTTÉR

E tovatban közöltékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Nagykosultott fiam, Tylorán János tetteit, semmi felelősséget nem vállalok, nevezően pénzt senkitől föl nem vehet.

Id. Tylorán János
asztalosmester, Földész-u. 22.

TÜZPÁRAT

TAKARITÓ MEG, HA
elszólóító rolettát
TOPAI-nal rendel Egyetem-u. 3.

Festetni akar?
Csak **GRATZ**-cal!
Szentlélek-utca 17. szám.

Apróhirdetések

Hirdetéseket 8-11 óráközött veszőnk fel

Adás-vétel

- VESEK ócska ruhái és téllkabátot. Szabadság-tér 12. (volt Főter.) Rác. 425
- KÁLYHARAKAST, átrakást, javítást, aprést kevés tüzelőre készítek. Molnár Pál, Pata-utca 48. 554
- ELADÓ ajtók, ablakok és konyhaberendezések. Dohány-u. 2-4 szám. 722
- KIVÁNDORLÁS miatt sürgősen eladó komplett konyhafelszerelés, különböző burtorok, varrógép, női ruhák, ágynemű. Lehetőleg egy tételben vagy darabonként. Széchenyi-tér 5, Sámuel. 723
- ARANYHEGYÜ töltőtollakat veszek. Fülöp Kálmán töltőtoll-üzeme, Deák F.-u. 22 szám. 766
- JÓKARBAN lévő kétkerekű taligát keresek megvételre. Cim: Fenyves R. T., Király-u. 16 sz. 770
- ELADÓ egy gyalupad és egy kisebb vasgép. Értekezni Deák Ferenc-utca 2 sz. alatt. 780
- EGY használt, sima bőrvarrógép eladó. Budai Nagy Antal (volt Honvéd)-utca 55 sz. Nemesné. 784
- ELADÓ egy Singer-varrógép és sezlón, jó állapotban. Kuun Géza-u. 10, földszint. 866
- FEKETE csikóbunda muffal és sapkával, új állapotban eladó. Cim a kiadóban. 675
- ÚJ szénaprések eladók. Papp karosszériagyártó, Budai Antal-utca 122. (v. Honvéd-u.). 816
- VESEK új vagy használt gépsziját 20 - 120 m/m-ig. Léber sodronyüzem, Széchenyi-tér 33. 813
- KERESEK megvételre egy modern, jókárban lévő hálószerelőgépet. Cim: Rátz ékszerész Kolozsvár, Szabadság-tér 19. 816
- KERESEK megvételre látszerész-vágógépet és refraktómétert, valamint egyéb szerszámokat. Cim: Rátz ékszerész Kolozsvár, Szabadság-tér 19. 816
- ELADÓ felsőrézkészítő Singer-varrógép. Bocskai-u. 3, Friedmann. 829
- JÓKARBAN lévő sezlón olcán eladó. Szamos-u. 22. Zsidókörház mellett. 832

Férfi és női kalapok
formálását, tisztítását és festését szakemberrel készíti
KARI DEZSÓ
Dózsa Gy.-u. (v. Wesselényi) 37.

- ELADÓ középtermetre fekete télikabát, egy tiszta gyapjú kosztüm és egy pár 36-os új cipő. Cim: Kossuth Lajos-u. 34. l. em. 6. 1-3-ig. 836
- ELADÓ barna hősizma 38-as cipőre, fekete hócipő 39-es cipőre. Kossuth Lajos-utca 20, ajtó 5. 846
- SZECSÁMFÁNAK való, kitűnő akácia eladó. Rákóczi-ut 17. 843
- FEKETE, rövid Franz Wirth-zongora, akinek birókabá jutott augusztus 12-e után, azonnal jelentse tulajdonosának. Budai Nagy Antal-utca 7, II. 6. 749
- MEGVENNÉK Märklin-játékokat, gyermekbiciklit, gyermekautót, rollert, babaszobát, csakis kifogástalan. Széchenyi-tér 1, I. 4. Georgescuné. 839
- MŰVÉSZŐ vásárolna szörmebundát, neteket vagy ezüstrókat, perzsa-szőnyeg, porcellánszervizt, szobabutort. Széchenyi-tér 1, I. 4. Georgescuné. 839

Fogászati Irtakatemat
megnyitottam Jókai-utca 3. szám.
(volt „Unit“ Dental Depo)
KLEIN

- FÜRÉSZPOROS kályhát keresek megvételre. Balázsasztalos, Budai Nagy Antal-u. 29 szám. 837
- FÉRFSZABÓ varrógép bérbeadó vagy eladó. Bodzaszoros-utca 64. 827
- EGYSZERŰ, festett butor eladó. 1 szifon, 1 ág, 1 kasztni, 3 szék. Dézma-utca 2-3 szám. 871
- ELADÓ nagy íródei szekrény, íróasztalal és konyhakredenc. Bartha Miklós-u. 25 szám. 870
- ELADÓ szépkívitelű, modern kombinált szobaberendezés, amely all egy kezemmel rakamé, hármasszékény, toalett, a-z-tal és két fotelből. Megtekinthető 1-3 óra között. Horváth Mária, Farkas utca 7, I. emelet. 861

Géprészek, óntödei áruk megrendelésével keresse föl a
VASIPARI R. T.-ot,
Csepel-u. 3.

- ELADÓ hálóberendezés. Érdeklődni Tor-dai-ut 14. Hátul az udvarban. 858
- JÓKARBAN lévő Dánier-kályhát keresek megvételre. Kandó Kálmán-u. 13. 850
- FOGÁSZATI műszereket, anyagot, motort bármilyen állapotban, magas áron veszek Klein Dental Depo. Jókai-utca 3 volt „Unit“-helyiség. 856

Felszabadult az egész jugoszláv Macedónia

Kegyelmet kaptak a csetnikiek

MOSZKVA, november 24, Tito tábornagy főhadiszállásáról jelentik, hogy jugoszláv csapatok elfoglalták Sibeniket, a hajdani Szebeni költőjét. Két dandár a város és a költő körül zárta le a terepet, míg a harmadik dandár birtokbavette a várost, ahol 3000 német foglyot ejtettek. Tito hadijelentése bejelenti még,

hogy az egész jugoszláv Macedónia felszabadult.

Közzétették azt a nagyszabású amnesztia-rendeletet is, melynek alapján Mihajlovics csetnikjei visszatérhetnek a népi közösséghez, ha 1945 január 15-ig jelentkeznek. Nem terjed ki a közkegyelem azokra, akik közönséges bűncselekményeket követtek el.

MUNKÁSLEVÉL

Könyördományok helyett fizessen az OTI a munkabérekkel egyenlő rokkantjradékot!

Tisztelt Szerkesztőség! Hála a felszabadító Vörös Hadseregnek, a Világosság című újsággal végre egy olyan demokratikus napilaphoz jutottunk, amelyben bátran tiltakozhatunk az OTI átlamilag engedélyezett munkásnyuzása ellen is. En kolozsvári fodrászsegéd vagyok. 1929 október 14-től 1941 márciusig egyfolytában dolgoztam. Akkor aztán súlyos gümőkórba estem, megrokkantam. Az OTI orvosai rokkantjradékosnak minősítettek. Szégyen leírni, oly csúfságosan kicsi rokkantjradékot ítélték nekem, 22 pengő 30 fillért hónapjára. Mondom: szégyen ezt az összeget leírni, de mégis ideírom, hadd lássák egészséges munkásársaim, milyen jövő vár rájuk, ha ez az átlamilag engedélyezett alótársaság továbbra is magas illetékekkel nyuzza a munkásság százazreit és ezután is koldusfillérekért fizet, ha megbetegszünk vagy munkaképtelenné válnunk. A munkásság pénzéből a csatornák, terpeszkedő paloták építettek, többmillió hadikölcsönöket adtak, az igazgatósági urak pedig dőzsöltek a mi véres verejtékünkön szerzett pénzünkön. Ráadásul két hónapja még ezt a csekély 22 pengőnyi összeget sem kapjuk.

Két dolgot kell leszögeznünk. Vagy van jogunk a járadékra, vagy nincs. Ha nincs, akkor ne hitessenek, ne járassanak hiába, de ha van, akkor olyan járadékot követelünk, amiből meg tudunk élni, hogy ne szoruljunk családunk nyakára. Emellett a

csekély rokkant- vagy nyugdíjjradék mellett-szegény sorstársaim - tekintet nélkül öregségükre vagy súlyosan fertőző betegségekre - kénytelenek dolgozni menni. A fertőző betegségben szenvedők így megfertőznek más munkásembereket is, saját magukat pedig úgy tönkreteszik, hogy még azt a rövid életüket is megrövidítik, ami nekik jutna. Persze az OTI-nak az tiszta haszon, ha egy pár évvel korábban fordulunk fel, mert akkor még azt a csekély összeget se kell, hogy fizesse. Az OTI alamizsnája miatt azok sem gyógyulhatnak fel, akik tisztesseges ápolás és betegségyógyítás mellett még sokáig egészséges, alkotó munkásai lehetnének a társadalomnak. Eppen ezért bátorodom a Világosság szerkesztőségét arra kérni: vegye párfogásába a mi követelésünket, tegye szóvá a mi szerencsétlen és igazságtalan helyzetünket. A kommunista és szociáldemokrata pártokkal karöltve hason oda, hogy az OTI-ban munkásvezetők jussanak a vezetéshez. Ok jobban átérzik a munkás helyzetét, reformálják és szocializálják át úgy az OTI-t, hogy a munkásságok szerencsétlen megoctogedés vagy baleset esetén ne alamizsnáért, hanem legalább léteminimumot kapjanak rokkantjradékként.

Eljének az OTI nyugdíj- és rokkantjradékosait!

Elvtársi üdvözléssel:
HORVÁTH GYORGY

Állást keres

KÖZGAZDASÁGI diplomával is rendelkező jogi doktor iparvállaló vagy nagyvállalóknál megfelelő elhelyezkedést keres. Választ „Előrendű referenciák” jellegre kér a kiadóhivatalba. 862

Állást kaphat

MAGÁNOS férfi háztartása vezetésére megbízható nőt keres. Friedmann, Bocskai-u. 3. 829

FIZETÉST és lakást adok magános nőnek házimunkatevédként. Cim a kiadóban. 835

KÖNNYŰ munkára keresünk napidíjas 10-12 éves leánygyermekeket. „Trifol” no” magázlet, Széchenyi-tér 3. 842

URINŐ keres nagyon megbízható, dolgozó, egyedülálló, jobb nőt minden háztartásnak. Cim a kiadóban. 839

BEJÁRÓT és kötőnőket felveszek. Jókai-ut 3, II. em., ajtó 23. 808

DERMATA-művek cipész és cipőféselő-rezkészítő szakmában tanulókat és lányokat szögödet. Felvételeik negy középiskola vagy nyolc elemi szükség. Jelentkezési idő minden délelőtt 11-től a személynzeti osztálynál. 843

KAROLIN vendégő keres jömegejelenésű kiszeigalólynt. Buza-utca 23 szám. 865

HAZTARTÁSBAN jártas, fiatalabb nő kis családhoz kerestetik. Kismester-utca 6 sz. 705

TANULÓLEÁNYT felveszek lehejnemű-varrodába. Hunyadi-tér 17. 705

Lakás

KIADÓ 3 parkettes szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiség. Érdeklődni Zabolainál. Utó-utca 29. 748

2x2 SZOBAS és konyhas lakás fürdőszobával azonnal kiadó. Kövespad, Endre Király-utca 27. 748

BELVÁROSBAN keresek különbejárta garzonlakást, 1 szoba, fürdőszoba, előszoba, kamra. „Butor van” jellegre. 843

KÖLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó. Ugyanott lakótársnőt keresek. Kossuth Lajos-utca 20, ajtó 5. 843

KÉT szoba, konyha, veranda kiadó. Atkony-utca 39. 851

KIADÓ egy szoba, konyha butorozva vagy butor nélkül. Kriza-u. 8-10. 853

4 SZOBA és mellékhelyiségekkel álló komfortos lakás Szabadság-tér közelében, butorozva vagy anélkül, őr család részére, ócska házférrel melletti azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 875

KÖLÖNBEJÁRATU, úres, parkettes szoba kiadó központban. Érdeklődni Majlá-utca 7 szám, földszint, ajtó 1. Kizárólag délután 3-4 óra között. 875

IDŐSERB urinő lakótársat keres. Buza-utca 17. Értekezni délután 3-5 óra között. 878

BUTOROZOTT szoba kiadó. Apafi-utca 121 szám. 731

KIADÓ, esetleg eladó egy szoba, konyha, speiz és mellék-pületek, gyümölcsös, veteményes kert és szántóföld, 83 négyzetméter, havi bér 50 pengő. Fenes-ut 119. Bevezelve víz, villany. Értekezni Szabadság-tér 23 Strauch. 725

OTHONRA vágó becsületes férfi lakást kaphat. Kötő-u. 6. 4. 6-ig. 790

KÖLÖNBEJÁRATU, szépe, butorozott szoba, esetleg két szoba fürdőszobával kiadó. Cim a kiadóban. 823

Külömfélék

KÖTŐT-SZÖVŐT rövidáruipárral rendelkező nő üzlethelyiséget keres, esetleg társal is. Cim a kiadóban. 837

FORDÍTÁSOK, másolások, gépi és Simon fordítóirodában, Deák Ferenc-utca 13 szám, emelet. 652

MEGNYELT Szász Irén nő ruhavarrodája. A legkényesebb illeéseket is kielégíti. Kriza-utca 6 szám. 849

VÁLLALUNK mindennemű vas- és fém-árukat. Raktárkészlet; hitelesített vassúly, 5 kg.-0,50 dkg. és vaskapta. Malárcsik János vas- és féműntőde Kolozsvár, Magyar-utca 91 sz. 866

GITAROZÁS, mandolinozást tanítok. Rázmán Akosné, Arany János-utca 9. 815

KÉREM Fojes Ant VAV gépkocsivező urat, hogy címét a Btasi-ni-cégnél leadni sziveskedjék. Tassaró-ügy. Buzogány. 869

VILLANYSZERE EST és javítást vállal „E aktrika”, I. éb Zsigmond, Kossuth Lajos utca 2. 872

GYERMEKKOCSIJAVITÁS. NAT váau-olok. Ugyanott veszek használt kocsikat is. Fecake-utca 34. Kocsigyártó. 879

ROLLÓJAVÍTÁSOKAT, faredőnyöket, ajtózárat, valamint a szakmába vágó munkálataikat gyorsan és pontosan eszközök. Tyukosy Károly lakatos, Deák Ferenc-utca 5. 874

KÉREM azt az illetőt, aki a Györgyalvi ut 10. alá, Bozsodi Lajos névre levelet hozott, sziveskedjen felkeresni vagy a címet közölni. 831

ELVESZETT egy bőrtásca. Török József névre szóló iratokat. Kértek a becsületos megtalálót, adja le Apafi-u. 9. 844

KÉRESEM jömegejelenésű, független urileány vagy hölgy ismerettségét, mert egyedül a „Munkaszabályzat” jellegre. 843

TÖLTŐTOLL KÉSZÍTŐ és javító üzemem folytatja működését. Új tollakban választék. Fülöp Kálmán, Deák F.-u. 22. 763

FELHIVÁS! A kolozsvári városi Vízművek igazgatósága felhívja a közönséget, hogy nem törvénybe ütköző okok miatt elbocsátott alkalmazottait, kik visszavételükre igényt tartanak, hogy ügyük megvizsgálása céljából azonnal, de legkésőbb 1945. jan. 1-ig jelentkezzenek. 658

FUVAROZÁSI garantiáltan vállal a Magyar Fuvárosok régi szállítóvállalata. Széchenyi-tér 20. 659

ANGORAFONÁST vállaltok. Gyöngyvirág utca 15. Bulgária-telep. 778

JÖMENETELŰ. kisebb fűszerüzlethez pénzes társat keresek. Cim: Kiss József, Szentgyörgy-u. 4. 706

ADORJÁN Dezső és János mindennemű kályhás munkát újból vállal. Hidelvei-u. 9. 679

MIKES-utca 16 számú ház volt házi-ügyelője saját érdekében azonnal közölje címét Zélig, Malom-utca 3. órásboltban. 815

FELSZOLITJUK azokat, akik iródnákból elhurcolt Mercedes M 38 villamos automatikus számológép, Monroe 6. soros kézi számológép, 2 nagy Royal-írógép, 1 Erika „M” típusú hordozható írógép birtokába vannak, hogy - most még - jutalom ellenében haladéktalanul szolgálhassák vissza. A gépek gyári számait ismerjük. „Furniture” Kereskedelmi Rt. Deák Ferenc-utca 6. sz. 828

KEKESSEM reklámé betétemet. Durva szövésű, nyers vászon színű, első részén két sáv keskeny piros bőr szegéllyel. Viszont többféle szék van lakásomra hordva. Ertesítést kérek Dr. Hinz gyógyszerész-től. 847

FELKÉREM mindazokat, akik Gothlieb Margit és Rózi, özv. Glük Hermáné, özv. Rapaport Miksáné, Glük József és Ernő, Kálmár Ferencné tárgyait voltak szivesek megőrizni, értesítsék Earkas Leopoldné Eötvös-u. 11., II. em. 847

SZÍNHÁZ
Éjjeli menedékhely

Lenin barátja, a bolsevista forradalom lángoló tolu újságírója, költő és írók szerzője, az új Oroszország és egyben a világirodalom egyik legnagyobb íróművésze - ez Gorkij Maxim, akinek immáron halhatatlan, a világ minden színpadán döntő, nagy sikereket arató színdarabját, az „Éjjeli menedékhely”-et mutatta be csütörtökön este a kolozsvári Városi Színház.

Elesépa szegény kárpátmester volt, korán meghalt. A magára maradt kis Maxim keményen meg kellett küzdenie az élettel. Minden mesterséget végigpróbált, hogy el-tartsa magát s nyomorgásai közepette ismerté meg az embert és a társadalmat a maga valójában. Törhetetlen hűségű harcosa lesz a szocialista eszméknek s irásai, bár soha-szem nyit programművek, élesen és tisztán tükrözik harcos felfogását. Hamar feltűnik novelláival és szerkesztője lesz egy marxista lapnak, amelyet merészhangú írásai miatt hamarosan betiltanak. Már ismert és elismert költője a proletárvilágnak, amikor megírja „Éjjeli menedékhely” című darabját.

Életét ezennel a szocialista forradalomért való harcra szenteli. Lenin mellett dolgozik, később betegség miatt kiltőlődni. Itt írja meg feledhetetlen elotrájza utolsó kötetét. A Szovjetunió hivatalosan és méltán legnagyobb írójának tartja s jellemző művészetének lebilincselő varázsára, hogy még világnézet ellenségei sem tagadták meg tőle a teljes elismerést.

Az „Éjjeli menedékhely” az ajdonképpen nem egy, mint laza képsorozat. Minden dramaturgiai törvényt megcsúfol. Mégis szívünkbe markol és lebilincsel. Ennek titka egyszerűen az, hogy Gorkij igen-igen nagy művész. Az éjjeli menedékhelyen összezsúfolódott, züllött egzisztenciák tarka tömege, az agyalágyult báró, a kivénült, deliriosus szénész, a hamiskartyás, mind-mind öböt jelentenek, mint egy megmagadóan édeskes jellemet. Jelképei ok egy akkor még bukófélben lévő, immár szét-rohadó társadalomnak. Gorkij azonban hisz az emberi jóságban és igazságban, ezért helyezi a darabba Natasa és az öreg zarándok figuráit.

Az érclyitő, ostoba színpadi szemét után gröm és élvezet volt igazi irodalmi értéket látni a kolozsvári színpadon. Meg vagyunk győződve arról, hogy a kolozsvári közönség méltányolni fogja ezt és illő érdeklődéssel és ahiattal élvezi végig a nagy szovjet író remekművét.

Az előadás szereplői közül kiemelkedően jó alakítást nyújtott János Adriane és Fekete Mihály.

Heti műsor:
1944 november 25-én, szombaton délután 3 órakor Éjjeli menedékhely.
1944 november 26-án, vasárnap délelőtt 11 órakor Éjjeli menedékhely.
1944 november 26-án, vasárnap délután 3 órakor Mágus Miska.

Szerkesztő BALOGH EDGAR
A szerkesztésért felel NAGY ISTVÁN